

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
In Canada — Za celo leto na Ameriko \$5.00
— Za pol leta na mesto New York \$2.00
— Za pol leta — 2.00 Za četr leta na mesto New York 1.80
— Za četr leta — 1.00 Za inozemstvo za celo leto..... 8.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemali nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni brez podpisa in osebnosti ne je potreben.

Denar naj se blagovrati po — Money Order.

Pri spremembah kraja narodnikov prosimo, da se nam tudi prejema Slovenske naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljanjem naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City
Telefon: 2876 Cortlandt.

Predsednik Wilson in Ukrajina.

000

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Kako močan in resen udarec je izvedel mir z Ukrajino na upanju predsednika Wilsona, da bo mogoče ločiti Avstro-Ogrsko od nje z Nemčijo, je bilo očividno te dni v Washingtonu po sprejemu poročila glede množine živil, ki so na razpolago stradajočemu prebivalstvu dvojne monarhije vsled sklepa mirovne pogodbe z Ukrajino.

To trenutka, ko se je pričel obetači mir z Ukrajino kot bodrilno upanje, so zahteve avstrijskih narodov za neposreden mir z Združenimi državami in zavezniki rasle s tako naglico, da je bil predsednik Wilson najbrž upravičen do upanja, da ne bo treba veliko prigovarjanja, da Avstrija prekine svoje zveze z Nemčijo.

Kakorhitro pa je bil sklenjen mir z Ukrajino, so utihnele zahteve po miru z zavezniki in prijateljske besede predsednika na naslov Avstrije, če že niso bile brez vsega učinka, saj niti izdaleka niso napravile učinka kot se je pričakovalo, da ga bodo.

V nekem nemškem oficijelnem poročilu, ki je ravnonosno dospelo v to deželo, se glasi, da je v Ukrajini več žita in živil kot pa je na razpolago transportnih sredstev, ki bi spravila te zaloge v notranjost Avstrije in Nemčije.

To naravnost nasprotuje ugotovitvam zastopnikov zaveznikov, glasom katerih so sicer v Ukrajini preečne zaloge živil, da pa te zaloge ne presegajo potreb Ukrajincev samih.

Za one, ki so zmanjševali pomen ukrajinskega miru, je nekaj odgovora v informaciji, katero so sprejeli washingtonski uradniki, da je bila namreč neposredna posledica sklenitve miru znižanje za 80 odstotkov pri gotovih živilih v Avstriji in za 20 odstotkov v Nemčiji.

Nadaljnja poročila kažejo, da so Nemčija, Avstrija in Ogrska izpopolnile visoko sistematizirano nakupovalno in razdeljevalno organizacijo, koje maloga bo dobiti iz Ukrajine žita in druga živila ter spraviti slednja v Nemčijo, Avstrijo in Ogrsko.

Zastoniki teh treh dežel so se napotili v Ukrajino, ustavili urade v različnih žitnih središčih ter so zapošljeni sedaj z odpošiljanjem živil v roke centralnim zaveznikom, predvsem pa v Avstrijo, ki je v največji stiski. Žito se kupuje po vladnih narocilih in vse tri dežele so ustvarile kombinacijo, ki predstavlja neke vrste sindikat.

Vršile so se konference, da se določi mero, ki naj pripade vsaki deželi ter tudi cene, katere naj se plača za kupljene zaloge.

Predsednik Wilson, ki je v polni meri poznal razmere v Avstriji, ko je napravil svoje zadnje prijazne primopobe glede očividežne želje te dežele po miru, je tudi vedel, da so v Avstriji javno razpravljali o miru ter ga tudi zahtevali.

Avtrijsko časopisje je prišlo do sporazuma glede naziranja, da more le hitro prekinjenje sovražnosti pomiriti ljudske mase. V avstrijski poslanski zbornici so številni poslanci brez kakršne opozicije govorili o splošnem položaju, ki je bil po njihu menju tak, da bi bila edina odpomoč proti temu — sklenitev miru.

Nato pa je prišel mir z Ukrajino.

Videlo se je, da bodo njene vehekanske zaloge živil odprete za centralne zaveznike.

Nezadovoljstvo, ki ni izginilo ter tudi ne bo, je postal manj — vznemirjajoče.

V Nemčiji položaj sicer ni bil tako akuten, a tudi Nemčija si je na silen način opomogla s sklepom miru z Ukrajino. Če bi ne bila prišla pomoč iz Ukrajine, bi doživelta spomlad največje pomanjkanje živil, kar ga je bilo dosedaj zaznamovati v Nemčiji.

Uradno se izjavlja, da je bila Ukrajina pred vojno obdelana po 54 odstotkov skupne površine zemelje. Darslavno predstavlja ozemlje Ukrajine le eno šestino evropske Rusije, prihaja skoro pet šestin vsega žita in drugih živil samo iz — Ukrajine.

Soglasno z zadnjimi poročili je imela Ukrajina nekako 30,000,000 glav domačih živali. Zaloge žita so se vedre do gotove meje pokvarile, kar je pripisovati splošno razširjeni navadi gromadenja v tem delu Rusije in nekaj žita je sploh pokvarjenega.

Soglasno z uradniki v Washingtonu, ki zasledujejo

s skrbljeno te razvoje, pa ješe vedno dosti zalog v Ukrajini, da se odpomore obupnim razmeram v Avstriji ter dovoli tudi Nemčiji in Ogrski velike deleže.

Zaradi poslabšenja železnic se domneva, da bodo prevažali žito po vodnih potih, dokler ne bodo popravljene železnice.

Dopisi

000

Washington, Pa.

Zamo smo imeli res hudo, tako da take kmalu že ni bilo. Seveda hudo mi je bilo, ko nisem mogla avtomobil voziti, ali sedaj se je pa spet odprla cesta in zopet vozim lahko. Seveda, licencē se nisem imela za avtomobil voziti. Pred dnevi tednomu sem ga dobila in kaj se mi je pripetilo precej drugi dan! Ravno se pripeljem v mesec, pa me litro vstavlji nek moški. Vpraša me, če imam licenco za avtomobil. Jaz pa, zamisljena v mnoge stvari, se mu hitro odredem: "Yes." On pa tega ni vrazil in mi reče, da moram plačati \$10 kazni. Jaz pa ne boli nemarna potegnem iz žepa licenco in mu jo ponolim pod nos, da se je tako prestrasil, da mu je klobuk z glavo padel, ker ga in sam dol vzel. Potem sem mu pa povedala, da je mi drugič ne bo verjel, jih pa lahko dobti po učesih.

"Glas Naroda" res berem pravrad, posebno pa dopise od pečalarjev in newyorské kuharice. Res je hudo moškim, ki ne znajo kuhati. Ravno tako je, kot bi sel s košem po vodo. Zato bi pa svetovala kuharice, da bi vstanovila šolo, kjer bi se bilo mogoče učiti kuhati, gotovo bi se kak pečlar sel učit, da mu ne bi bilo treba testo ali pa prečne žgance čez okno metati.

Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam ter vojakom v Strie Samovi armadi. Moja želja je, da bi kmalu premagali kajžerja, da bi bil mir, da bi mogli zopet kaj živiti o svojih dragih iz naše lepe stare domovine. Slovensko dekle.

Barberton, Ohio.

Ker sem izvrsten čitalec, se mnogo zanimal za časopise, posebno "Glas Naroda" mi je po volji, ker priobči vsakovrstne novice. Pečlarice novice in dopisi ustrezajo moji želji. Pečlarice žganci — to je izvrstna jed! Ko bi newyorská kuharica vedela, kako pristni so pečlarice žganci, ne bi nikdar drugačje vzela, kakor ravnino izkušenega pečlarja.

Neka navrhana collinwoodska Jericia oporeka, oziroma zanimalje pečlarje in ne razume, zakaj bi se pečlarili. Vem dobro, da je koristno, ako se naučim kuhati, predvsem ustrezajo moji želji. Pečlarice žganci — to je izvrstna jed! Ko bi newyorská kuharica vedela, kako pristni so pečlarice žganci, ne bi nikdar drugačje vzela, kakor ravnino izkušenega pečlarja.

Neka navrhana collinwoodska Jericia oporeka, oziroma zanimalje pečlarje in ne razume, zakaj bi se pečlarili. Vem dobro, da je koristno, ako se naučim kuhati, predvsem ustrezajo moji želji. Pečlarice žganci — to je izvrstna jed! Ko bi newyorská kuharica vedela, kako pristni so pečlarice žganci, ne bi nikdar drugačje vzela, kakor ravnino izkušenega pečlarja.

Tukajšnje mesto ima prav priključno logo: obdano je vse okoli z malimi grščki, da smo lepo v zavjetu, kakov kaki male trdnjav. Ti grščki bodo oživeli v pomladanskem času in imajo še posebno priključno vabec pogled, kadar solnce priupeki in kaj izvrstno prijava zanjibljenim parčkom. Ali mislim, da to poletje bo marsikateri osamljen, ker fantov je tukaj še itak malo, pa še oni, ki so nas dosedaj kratkočasili, bodo moralni v kratkem v voješko suknjo, kar bo za nas, ki smo imeli dosedaj toliko smolu pri dekleh, bolje, da se nas mogoče katera usmilj. Tudi Michigansko jezero je tik ob mestu, kar nam jaka prija, posebno se poleti, kadar je ljeta solnčna vročina. V jezeru si ohladimo svoje izmučene ude velikega znoja. Zato si lahko vsakdo misli, kakšno hudo je človeku pri sreu, če ga razmre primorajo, da mora zapustiti a priključni kraj, v katerem je imel toliko udobnosti.

Od vseh krajev se sliši veseli odmet, kako lepo napreduje Slovenski domov ter združenj slov. podp. organizacij. To je resnica, kar je tudi resnica, da so domovi škodljivi tistim gostilnicijam, katero so imeli in še imajo dvorane na razpolago za društvene seje.

V štv. 44 "Glas Naroda" je na listu, da živimo v nekaki dobi Slovenskih domov ter združenj slov. podp. organizacij. To je resnica, kar je tudi resnica, da so domovi škodljivi tistim gostilnicijam, katero so imeli in še imajo dvorane na razpolago za društvene seje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem. Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona. Tvojka FRANK SAKSER.

NAPRODAJ

FOTOGRAFIČNI APARAT

(3A Autographic Special Kodak)

Leča: — Zeiss Kodak Anastigmat, F. 6.3. — Slike: 3 1/2 inčev.

Zaeno z njim dam:

Combination Back, za fotografiranje na steklo; 3 Double Glass

Plate Holders; Kodak Amateur

Printer; Kodak Metal Tripods;

2 Printing Frames; Kodak Trim-

mings Boards; Kodak Portrait

Attachment; Negativa Rack in druge potrebuje za fotografiranje.

Brezplačno tudi dam knjige:

"Pouk za fotografiranje v angleškem in slovenskem jeziku."

Cena \$80. — Reprezentira vred-

nost \$150.

JOHN PUTRICH,

517 E. 77. St., New York, N. Y.

Enumclaw, Wash.

Ker že dolgo časa ni bilo od takoj nobenega dopisa, sem se jaz namenila napisati par vrstie, ki pa niso kaj veselo. Porocati moram namreč žalostno vest, da nam je preminul naš ljubi brat, oziroma oče in mož John Umek. Dne 7. februarja je šel zjutraj zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Popoldne ob pol dveh se je vrl premog takto hitro, da se ni mogel umakniti ter je bil takoj mrtvej; njegov tovaris se je srečno rešil. Prezgora je padlo toliko nanj, da je vzel zdrav in vesel na delo, poslavljajoč se od svojih dragih. Delal se v Cumberland Hyde Rovu. Pop

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV
SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal Aleksijs Dostál.

(Nadaljevanje.)

Ijubi na čelo.

"Oče, bogovi se ne jeze, to je bil le slušaj —"

Čarownik se obrne proti dekli.

"Bila sem nepazljiva —"

"Ljubljeno dete, vem, da me hočeš tolaziti. Hvala ti za sožalje.

To ni bil slušaj, tudi ti nisi nis krija, to je bila volja večnih bogov.

Oni so razdraženi, nemirni,

Ti ne veš, kaj nam grozi. Kako pa tudi? Vedno si doma ali v gospodu,

ali na polju, drugam pa ne prideš. Toda tam daleč od nas je drugade. Prišli so možje, ki označujejo novega troedinega Boga.

In to delajo s tako zgovornim jezikom, s tako vremem in preprinjanjem, da razbijajo zasedljene ljudje bogove, da sekajo svete gaje in s puščami streljajo posvečene kragulje. Kako bi se bogovi ne sredili, kako bi Meluzina ne vihrala in kako bi Perun ne posiljal bliskov!

Duh prenaha za hip.

Okrog ust se mu pojavijo hlestne poteze.

"Zakaj izlivajo bogovi ravno nad te hišo svoj srd, zakaj pošljajo nosrečne naše, ki nisem ničesar kriv? Zvestejo služim bogom, kakor drugi, svoje dete sem odgojil zanje, vsak dan jim darujem in vendar — vendar —"

Duh pobira razbitne kosec unjenih bogov, vsakega spoštivo podlubi ter položi na mizo. Tudi najmanjšega prška ni pregledal in pozabil. Čudno!

Cvetana niti vzdigne roke, da bi posaganja očetu pri njegovem poslu. Duh je pripisoval to brezbrinost veliki razburjenosti.

Neprehenoma vzdihuje užaljeni duhovnik in prosi bogove milosti.

Obeta jim se večji darov in še zvesteje se roti, da jim bo služil.

"In tudi najdražje, kar imam,

o, bogovi, vam hočem dati."

Duh ni imenoval glasno, kaj obljubuje, kaj hoče darovati najdražjega, najmilenjšega. Bal se je.

Akoravno je bil prepričan o hčerni udanosti, mladost je mladost,

mebla bi se premisliti.

"Samo ti, oče, si ostal! Z lastno roko sem te napravil, takoj ko smo te zasuli v grob. Bil si verni sluga bogov, zato sem te uvrstil med nje. Še sedaj hodiš krog naše hiše in vodis vedno naše korake k dobremu. Hvala, neskončna hvala!"

Carownik pobere vse kosec ter

jih položi v omara kakor najdražje svefinje. Cvetana sedi že vedno

na prejšnjem mestu in opazuje s

topimi očmi, kaj oče dela. Duh se

silno čudi takemu obnašanju.

Strah prevzame očeta, boji se, da

bi mu draga dete ne zbolelo.

"Ali si bolna, Cvetana?"

"Ni mi ni, oče, čisto nič. Ta koj grem na delo. Plavka me že kliče v hlevu in kokoski skačejo po vezi. Solnce je že visoko."

Imela sta pri hčeri kravico ter malo perutnine za domačo potrebo.

Cvetana poskoči kakor sruica in hipoma je bila skozi vrata na dvorišča.

Duh se zadovoljno nasmehlja. Potem pogleda na ostanke domačih bogov, sklene glavo ter se globoko zamisli.

III.

"Mila mamica, strašne novice sem izvedela. Da se le more kaj takega zgoditi na naši zemlji!"

Tako je govorila Mirkova hčerka, Elizabeta. Sedela je poleg matere v široki sobani, ki so jo ravno razsvetljevali poslednji žarki.

"Kaj pa, draga dete, kaj? Na knezejno prestolu? V našem gradu?"

Lizika zmaje z glavo, iz oči ji

prikelva solza in glas se ji trese,

ki govorja plagošmo:

"Naš apostol, naš največji dobrotnik, naš krstitev je ujet."

"Metod?"

"Da, Metod, slovenski oznamovane vere."

Duh prenaha za hip.

Okrog ust se mu pojavijo hlestne poteze.

"Zakaj izlivajo bogovi ravno nad te hišo svoj srd, zakaj pošljajo nosrečne naše, ki nisem ničesar kriv? Zvestejo služim bogom, kakor drugi, svoje dete sem odgojil zanje, vsak dan jim darujem in vendar — vendar —"

Duh pobira razbitne kosec unjenih bogov, vsakega spoštivo podlubi ter položi na mizo. Tudi najmanjšega prška ni pregledal in pozabil. Čudno!

Cvetana niti vzdigne roke, da bi posaganja očetu pri njegovem poslu. Duh je pripisoval to brezbrinost veliki razburjenosti.

Neprehenoma vzdihuje užaljeni duhovnik in prosi bogove milosti.

Obeta jim se večji darov in še zvesteje se roti, da jim bo služil.

"In tudi najdražje, kar imam,

o, bogovi, vam hočem dati."

Duh ni imenoval glasno, kaj obljubuje, kaj hoče darovati najdražjega, najmilenjšega. Bal se je.

Akoravno je bil prepričan o hčerni udanosti, mladost je mladost,

mebla bi se premisliti.

"Samo ti, oče, si ostal! Z lastno roko sem te napravil, takoj ko smo te zasuli v grob. Bil si verni sluga bogov, zato sem te uvrstil med nje. Še sedaj hodiš krog naše hiše in vodis vedno naše korake k dobremu. Hvala, neskončna hvala!"

Carownik pobere vse kosec ter

jih položi v omara kakor najdražje svefinje. Cvetana sedi že vedno

na prejšnjem mestu in opazuje s

topimi očmi, kaj oče dela. Duh se

silno čudi takemu obnašanju.

Strah prevzame očeta, boji se, da

bi mu draga dete ne zbolelo.

na jugu, tam v Rimu, kako sta se neki opravičila, sta li zdrava?"

"In s seboj sta mesla ostanke bridičnosti in težave branitelja domovine; a ves ta ogromni aparat doslej še ni storil drugega, kot da je navalil prebivalstvu na glavo celo skladalnice naredil in odredil, ki sploh niso izvedljive, in določil one najvišje cene, katerih se nihče ne drži in ki so imela edino posledice, da se storili, ki bi jih bilo razmeroma težko dosti, izginila popolnoma v nenajdljivo skritih shrambah.

In pojdimo še dalje. Po porazu Rumunske, se je čel en sam glas: "Za celo večnost smo prekrbljeni z živili, ničesar nam ne bo manjkalo več!" Toda kako hitro je bil konec rumunske glorie! Živil je bilo, o, da toda kam se presla, bi znali povedati le gospode pri dunajski centrali in v Berlinu. Potem pa je prišla naša ofenziva proti Italiji. Furlanija je bila pravljena živilska zakladnica italijanske armade, in res se je tudi vozilo in vozilo iz Furlanije, kakor da ne more nikoli zmanjkati. Danes, dva meseca po zavzetju Furlanije, je v Furlaniji lakota, ljudstvo brez hrane, a ima zato izkaznice; z ono obilico živil, ki je izginila, pa se masti gospoda daleč tam v zaledju, na Dunaju, v Budimpešti, v Berlinu, a pri nas v Trstu, ki nam je bila prej Furlanija naša zalagateljica, smo samo videli, kako so v Furlaniji nagrabljena živila, — vozili mimo Trsta tja v ozadje, kjer imajo itak vsega zadost. Trst ni dobil ničesar, kvečjemu le kak posameznik kako manekost, ki pa je moral starhovito drago plačati tistem, ki jo je v Furlaniji "kulip" zelo pocen. In da je vse to tako lepo v redu, imamo e. kr. urad za ljudsko prehrano, imamo to, ono in še neštevilno drugih central, imamo vse, semo nečesa nimamo: — hrane! Trst je brez moke, brez kruha! Čudno, da nam privoščijo vsaj še zrak, ko smo na drugi strani že tako daleč, da živimo ob morju in se nam morska sol odmerja po ½ kg na osebo in teden, ker je morska voda monopolizirana in bi človek zagrešil velikansko pregrado, če bi si poizkusil sam napraviti toliko soli, kolikor je potrebuje tako velikanski dovoz in odvoz, kot v času večjih operacij, ne da dobini toliko železniških voz, da bi se mogla prepravljati za Trst določena moka tudi v resnici v Trstu. Mogoče je sicer tu, da se zgodi z moko, kakor se je zgodi z omnikoli 12 vagoni krompirja, ki so jih namesto v Trst porinili z Brezovico na Vrhniko, kjer so stali toliko časa, da je zunaj vse krompir. Mogoče je, da tudi tržaško moko porinejo kakor bo dobro shranjen za — tato, dočim pa bo v Trstu ljudstvo stradalo brez kruha. Čudno je res urejena pri nas prehrana ljudstva, tistega ljudstva, ki eno venlarje vzdržuje vse, tudi armado na bojišču. Ustanovili so cel kump central, ogromen aparat, kjer tisoče ljudi, mladih, krepkih, živi udobno življenje, brez strahu, da bi jih bilo treba kedaj stradati,

ter bojezni, da bi jih bilo treba zadeti puko na ramo in okušati

bridkiosti in težave branitelja domovine; a ves ta ogromni aparat doslej še ni storil drugega, kot da je navalil prebivalstvu na glavo celo skladalnice naredil in odredil,

ki sploh niso izvedljive, in določil one najvišje cene, katerih se nihče ne drži in ki so imela edino posledice, da se storili, ki bi jih bilo razmeroma težko dosti, izginila popolnoma v nenajdljivo skritih shrambah.

Trst brez kruha.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Kakor se čuje iz napravnih virov, bo Trst v kratkem brez kruha.

Zatrepuje se, da je aprovizorična komisija stora vse mogoče, da bi preskrbelo dovoljno množino moke, znano je, da je posredoval namestnik na Dunaju, da so storili poslaneci, kar je bilo v njihovih močeh, da se je obljubilo vse, a storilo — nič! Komaj je minil dober mesec dni, kar se je po dolgem odlaganju, po kriku in vilenju časopisom, končno vendarje uredilo v Trstu prodaja kruha tako, da bi mogle za vedno izginuti one nezneni "file", ki se od 2 ali 3 zjutraj dalje stale po tržaških ulicah, čakajoče kruha; a sedaj, ko se je stvar uredila, pa niso moke, ni kruha in ljudstvo si bo namesto izkaznil lahko dajalo prečipavati prazne želodec. Da, pravijo, saj je moka za Trst, saj je že odmerjena in pravljena, samo v Trst ne more. Ali kaj pomaga Trst takoj tolaziti, kaj pomaga tržašku prebivalstvu moka na Dunaju ali v Budimpešti, če pa je ni v Trstu ne za kruh ne za kuho. In kakov se nam zdi, je tudi to zarezanje le prazen nič, kajti ne vratjamo, da bi se sedaj, ko vendar fronta na Italijanskem ne potrebuje tako velikanskih dovozov in odvozov, kot v času večjih operacij, ne da dobini toliko železniških voz, da bi se mogla prepravljati za Trst določena moka tudi v resnici v Trstu. Mogoče je sicer tu, da se zgodi z moko, kakor se je zgodi z omnikoli 12 vagoni krompirja, ki so jih namesto v Trst porinili z Brezovico na Vrhniko, kjer so stali toliko časa, da je zunaj vse krompir. Mogoče je, da tudi tržaško moko porinejo kakor bo dobro shranjen za — tato, dočim pa bo v Trstu ljudstvo stradalo brez kruha. Čudno je res urejena pri nas prehrana ljudstva, tistega ljudstva, ki eno venlarje vzdržuje vse, tudi armado na bojišču. Ustanovili so cel kump central, ogromen aparat, kjer tisoče ljudi, mladih, krepkih, živi udobno življenje, brez strahu, da bi jih bilo treba kedaj stradati,

In pojdimo še dalje. Po porazu Rumunske, se je čel en sam glas:

"Za celo večnost smo prekrbljeni z živili, ničesar nam ne bo manjkalo več!" Toda kako hitro je bil konec rumunske glorie!

Živil je bilo, o, da toda kam se presla, bi znali povedati le gospode pri dunajski centrali in v Berlinu. Potem pa je prišla naša ofenziva proti Italiji. Furlanija je bila pravljena živilska zakladnica italijanske armade, in res se je tudi vozilo in vozilo iz Furlanije, kakor da ne more nikoli zmanjkati. Danes, dva meseca po zavzetju Furlanije, je v Furlaniji lakota, ljudstvo brez hrane, a ima zato izkaznice;

z ono obilico živil, ki je izginila, pa se masti gospoda daleč tam v zaledju, na Dunaju, v Budimpešti, v Berlinu, a pri nas v Trstu, ki nam je bila prej Furlanija naša zalagateljica, smo samo videli, kako so v Furlaniji nagrabljena živila, — vozili mimo Trsta tja v ozadje, kjer imajo itak vsega zadost. Trst je brez moke, brez kruha! Čudno, da nam privoščijo vsaj še zrak, ko smo na drugi strani že tako daleč, da živimo ob morju in se nam morska sol odmerja po ½ kg na osebo in teden, ker je morska voda monopolizirana in bi človek zagrešil velikansko pregrado, če bi si poizkusil sam napraviti toliko soli, kolikor je potrebuje samo zase. Da, res, daleč smo prišli! Le žal, da vkljub vsem tem neznenim težavam in bridkostim se ni videti konca in da se obeta le vedno — hujše!

Nove Slovenske Columbia plošče za Velikonoč.

E 3740 (Odpri dekle kamice, Slov. pevsko društvo "Slavec")

75c

(Srečna mladost, valček, Fina harmonika)

75c

E 3740 (Sinoči sem na vasi bil. Pevsko društvo "Slavec")

75c

(Veseli godee, Columbia. Kranjska kapela)

75c

E 3741 (Na planineah solnce sije, dvospiev Dan, in Pol.)

75c

(Veseli poskočenica. Polka. Harmonika dvojna)

</div

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta
1908.Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
 Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 112, West Newton, Pa.
 Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
 2. Pom. tajnik: ANDREW VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
 Biagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pom. biagajnik: ANTON HOCEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport,
Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETEREL, Box 93, Wilcock, Pa.
 1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Naurey Hill, N. S. Pitts-
burgh, Pa.
 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 883 E. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 72, East Mineral,
Kasa.
 1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 Se. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradnik, so ujedno prešeni, pošljati vse dopise naročnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se poslje edino potom Poštini, Expresni, ali Bandičnih denarnih nahrascnic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In tako naslovljene pošljajo z mesičnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opozijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakor ponaučljivosti, naj to nemudoma naznamo uradu glavnega tajnika da se v prihodnjem popravi.

Žrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PRIREDIL J. Z.

(Nadalejvanje).

PETO POGLAVJE.

Kratek premor je bil kmalo končan. Sodniki, zagovorniki in porotniki so se vrnili na svoja mesta. Prvi je bil zaslikan policijski seržant John Collins, ki je izjavil sledi:

— Ko sem dobil poročilo o zločinu, sem se podal 12. novembra v Manningford. Pet minut po osmi uri sem prišel na ono mesto ob bregu, kjer je ležalo truplo umorjenega. — Po mojem mnenju je bil že ved ur mrtav. Obleden je bil v dolgo sukojo, ki pa ni bila zapeta. Na prshih in na vratu je imel hude poškodbe. Njegova oblike je bila okrvavljenja in luha krvi, v kateri je ležal, je bila zamrznjena. Truplo sem ukrusal prinesi v hišo najemnika Westlaka ter začel preiskovati prostor, na katerem se je izvršil umor. Na teh ni bilo opaziti nobenega znamena boja. Tudi stopnje se niso poznale, ker je bila zemlja par čevljev globoko zamrznjena. Pod koščitim hrastom je malo klepča, kateri pravijo ljudje v onem kraju "klopica iubozni" zastranega, ker se tam večkrat testajo zaljubljeni parčki. Od trupla umorjenega pa do hrasta je bilo približno petsto korakov. Kravji maledi so se poznali v neposredni bližini hrasta. Orožja nisem našel nobenega, beravno sem vse natancano preiskal.

Nadalje sem poizvedel, da mi bilo v žasu med 11. in 12. novembrom nobenega tuja v Manningfordu.

Tedaj je prosil dr. Gazabee za besedo.

— Prijatelj Collins, — je rekel, — vi ste že osemindvajset let v službi. — Ali ste že v tem času imeli kolaj opravka s kakim takim slučajem?

— Ne, z umorom še nikoli.

— Da, — je odvrnil avokat — tudi jaz sem si misil — Ko ste dognali, da sta bila Trinkall in Mowbray sovražnika in ko ste se informirali, da ni bilo onega due v vasi oziroma v okolici nobenega maja, ste naenkrat prišli na misel, da nihče drugi ne more biti mordilec kot Mowbray.

— Spoz med obema gospodoma je bil splošno znan — je izjavil Collins. — To je bila vendar moja dolžnost, da sem vprašal.

— Seveda, vi ste sli lepo k gospodu Mowbray ter ga vprašali: gospod Mowbray, ali ste vi usmrtili gospoda Trinkalla? — Ali ste res tako neumni, da ste misili, da bi vam povedal, tudi če bi ga bil. Ali imate kak vzrok, da bi smatrali obtožence kot mordilec?

— Ne, nobenega vzroka nimam.

— Kaj ne, da bi ga ne mogli sumiti, da bi bil on mordilec?

— Seveda ne.... toda...

— Nič toda — ga je prekinil dr. Gazabee. — Odgovorite samo: ali ne.

— Dobro, če želite.

— Ali smatrate obtožence krivimi ali net?

— Po mojem mnenju ni on mordilec.

— Dobro — Torej ste samo zato arretirali gospoda Mowbraya, ker so po vasi govorili, da sta bila v kregu in preprič. — Ali niste popolnoma niti poskušali dognati. Ne se je mogoč na kak drugi način izvršiti umor?

— Ne.

— Ali niste odkrili nobenega drugega sledn?

— Ne.

— Rekli ste, da ste preiskali vso okolico, da pa niste dobili nobenega orotja. — Ali ste našli morda kaj drugega?

— Da, pod kupom velega listja sem našel zapestnico.

— Jaz bi jo rad videl — je rekel dr. Gazabee.

— Ko so mu jo izročili, si jo je natanceno ogledal ter jo pomendil tudi svojnemu tovariju Chancellerju. — Ko sta izpregovorila par besed, se je zopet obrnil k Collinsu reč:

— Povedali so mi, da so v zapestnici vtisnjene črke dokleškega imena gospe Trinkall. To so črke A. S. L. Ona je baje izjavila, da ni ta zapestnica njen last ter da je še nikdar ni videla.

— Da, tako je.

— Na kakšen način je dosegala zapestnica na kraj umora? — Ali si morete pojasnit?

— Ne, jaz niam o tem nobenega pojma. — Najbrže je že dolgo ležala tam. — Morda jo je kdaj izgubil?

— To pravite vi, seveda. — Vzemimo pa, da bi bila ta zapestnica v kaki zvezni zločinom. — Jaz ne pravim, da je, toda vzemimo, da bi bila. — Ali bi ne bila vaša dolžnost poizvedeti, komu je prisadila?

— Ali ste morda storili to?

— Ne, tega nisem storil.

— To je že drugi dokaz, na kako čuden način ste dosegli do svojega zaključka. — Torej samo na podlagi klepetanja vaših babnic ste arretirali Johna Mowbraya? — Zapestnico, ki ste jo našli, in na kateri je vtisnjeno ime gospe Trinkall vas ni privredila na misel, da bi sklepali o kaki drugi možnosti? — To mi popolnoma zadostuje.

— Jaz vas nimam nitičesar več vprašati.

— Ali je gospa Trinkall prigresa? — je vprašal državni pravnik,

— da ni nikdar videla zapestnico in da ni bila njena last?

— Da, ona je prigresa.

— Vi ste delali pod vodstvom sodnika Barabazona, kaj ne?

— Da, — je odvrnil Collins, kateremu se je odvrgel velik kamn s stra s tem, da je mogoč vso odgovornost zvrniti na svojega gospodara.

— Naslednja priča je bil dr. McFie, kirurg in profesor na Edinburški univerzi.

Izjavil je sledi:

— Truplo sem preiskal ter našel pet poškodb. — Dve rani na hrbtni nista bili nevarni. Zelo nevarna je bila tretja rana v vratu. Ranjena je bila vratna žil, popolnoma pa ni bila prerezana. — Ostali dve rani, zadani v prsi, sta bili brez dvoma smrtni. — Plijeta so bila do hrba preluknjana.

— Kakega orožja se je posluževal mordilec? — je vprašal prvi državni pravnik.

— Brezvorna orožja, ki je bilo ostro na obeh straneh.

— Ali ste mogli dognati, na kakšen način je mordilec zabadal svojo žrtev?

— Po mojem mnenju je bil nesrečen zahrbtno napaden. — Prva dva ubodljiva je dobil drugega za drugim v hrbot. — Ker rani nista bili smrtni, se je obrnil ter dobil vbdoljaj v vrat. — Stena žile je bila preluknjana, ne pa prerezana.

— Kaj pa z ranama v prsil?

— Rani v prsil sta bila zadani z veliko silo. — Orožje je predrlo pljuča.

— Ali bi lahko ti rani zadala kaka ženska?

— Ne.

— Kdaj se je po vašem mnenju izvršil umor?

— Mordilec enajstih, toda nikakor ne pozneje kot o polnoči.

— Kako veste, da ne pozneje?

— Jaz sem bil 11. novembra zaenzo z gospodom Trinkallom pri gospodu Kendallu.

— Kaj ima s tem opravka?

— Jedli smo do devetih zvečer. — V zeločetu amoričenega sem našel brano, katero je želodec prebavljal dve ali tri ure.

— Ali ste preiskali pozneje tudi poškodbe obtožence?

— Da, imel je zvito nogo. — Na nogah, rokah in obrazu je bil precej poškodovan.

— Os pravi, da je prijaha domov. — Ali je lahko jahal s takimi poškodbami?

— Po mojem mnenju ne. — Pri ježi bi čutil strašne bolčine.

— Ko je zdravnik govoril, je vladala v dvorani smrtna tišina. — Vsi ljudje so se oddahnili, ko je začel dr. Gazabee križno zasluževanje.

— Torej vi pravite, da se gospod Mowbray ni ponesrečil v boju?

— Ne, ne v boju. — Najbrže je kam pada.

— Ali je morda padel s konja?

— Ne vramem.

(Dalje prihodnjic.)

Tornado v Ohio.

LIMA, OHIO, 10. MARECA. — Združniški uradniki danes poročajo, da je po sosednjih mestih divjal hud vihar in da sta bili najmanj dve osebi ubiti. Porušenih je bilo več hiš in farmerskih poslopij.

Cena vojno-varčevalnih znamk za mesec marec in april.

MARC:

Ena znamka \$4.14, polem certifikat z dvajsetimi znamkami 882.00

APRIL:

Ena znamka \$4.15, polem certifikat z dvajsetimi znamkami 883.00

Vsek jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dvante.

Čitalje pozitivno v tem listu oglaša "Vojno-varčevalne znamke in Slovenec".

Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite le 16 centov za poštnino registriranega pisma, v katerem Vam bomo postali

TVRDKA FRANK SAKER,

62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

CENIK KNJIG

katera ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

POUČNE ZNKE:

Ziviljenje na avstrijskem dvoru all smrt cesarskega Rudolfa 1.75

Hitri računari (nemško-angl.) vezan 1.50

Poljedelstvo 1.50

Sadnjera v pogovor 1.25

Schimpffov nemško-slov. slovar \$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE

KNJIGE:

Hipnotizem 1.25

Doll z orodjem 1.25

Dve logotipi: "Carlileva ženitev" in "Trile ženini" 1.25

Mesec 2 zvezka 1.25

Pod Robom Sl. Večernice 1.25

Postrežna bolnična 1.25

Socijalna demokracija 1.25

Trta načr. v trtojera 1.25

Umn. živoreja 1.25

Veliki slovensko-angliški tovar 2.00

Trojka 1.25

Vojsna na Balkanu 1.25 svet.

Zgodovina c. kr. polpolka St. 17 s slikami 1.25